

Tisztelt Hallgatóság! Kedves Ünnepe! Hölgyeim és Uraim!

Örömmel köszöntöm az ELTE Szerves Kémiai Tanszék, az itt működő MTA-ELTE kutatócsoportok, az ELTE Kémiai Intézet munkatársait, Hollósi professzor pályatársait, tanítványait, tanárait, az MTA Kémiai Osztály tagjait, a társegyetemek Szerves kémiai tanszékeinek vezetőit, az MTA Intézetek munkatársait, ipari partnereinket.

Kucsman professzor, az ELTE Szerves Kémiai Tanszékének korábbi vezetője (1972-1993) kijelölte az utat, amikor az imént elhangzott köszöntőjében átadta szót a nála fiatalabb kollégáknak: folytassák ők a laudációt és „méltassák Hollósi professzor napjainkig tartó professzori, tanszékvezetői és akadémikusi korszakát”. Szívesen vállalkozom arra, hogy a Tanszék jelenlegi vezetőjeként Hollósi tanár úr munkásságáról, különösen tanszékvezetői szerepéről és arról a korról (1993-2006) szóljak néhány szót.

Hollósi Miklós, 1990-től az MTA kémiai tudomány doktora, 1991-től egyetemi tanár, 1993-ban veszi át a Tanszék vezetését Kucsman Árpád professzortól. 1991 és 1995 között három tanítványa (Perczel András, Ürge László, Farkas Ödön) kandidátusi fokozatot szerez.

Hollósi professzor tudományos kutatómunkáját jelentősen segíti az 1990-es évek elején az amerikai Brandeis University és az ELTE között kialakított kapcsolat, amelyet a National Science Foundation, majd a National Institute of Health és az MTA támogat (1989-1994).

- Hollósi Miklós ezekben az években is aktív tagja az MTA Szerves és Biomolekuláris Kémiai Bizottságában több Munkabizottságnak (Peptidkémiai, Elméleti Szerves Kémiai, valamint az Anyag- és Molekulaszerkezeti Munkabizottságok), 1999-től 2002-ig Széchenyi professzori ösztöndíjas. 1994-től a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlési képviselője, 1998-tól az MTA levelező, 2004-től rendes tagja. Két jelentős nemzetközi konferenciát szervez: elnökként jegyzi a “Symposium on Biological Chirality” (Szeged, 2000) és a “9th International Conference on Circular Dichroism”, Budapest 2003) nagyszerű rendezvényeket.

2004-ben jelenik meg a többszerzős „A sztereokémia és kiroptikai spektroszkópia alapjai” című könyve, majd 2005-ben, és két évvel később, 2007-ben a kétkötetes – munkatársaival közösen írt – tankönyve a „Biomolekuláris kémia I-II”.

Hollósi professzor tudományos és oktatói munkájáról a mai ünnepségen többen szólnak majd. Most engedjék meg, hogy felvillantsam – a fentiek tükrében is elhelyezve – a Tanszék, a Szerves kémiai Tanszék közössége számára meghatározó munkásságának körülményeit és még inkább eredményeit.

Hollósi professzor két évvel egyetemi tanári kinevezése után 1993-tól vezeti a Tanszékot. Néhány éve (1990) „érkeztünk” az új helyre, Lágymányosra, ahol korszerű, szinte XXI. századi körülmények várnak minket. Még meg sem birkóztunk e hirtelen „ugrással” máris elkezdődik a hallgató létszám emelkedése. A hallgatói létszám az ELTE-n 12 900 főről (1993-94), a vegyész szakon 30-40 főről közel tíz év alatt 26 700 főre (ELTE) illetve 120-150 főre (vegyész szak) nő.

1993-ban kerül bevezetésre a Doktori iskola rendszerű PhD képzés, amelynek Kémiai Doktori programjában 1992 és 2011 között 399 hallgató vett illetve vesz részt. Ez év októberéig 268-an szereztek fokozatot, ebből 101 hallgató szerves kémiai témában. 49 doktor témavezetője a Szerves Kémia tanszékről került ki.

Nem lehetett könnyű dolga a Tanszék vezetőjének akkor sem, amikor a munkát – előnyösen – de mégis „megzavarva” átadásra kerül a Lágymányosi (kémia) épület új szárnya (2001), s a tanszéki könyvtárak bázisán létrejön a Kari könyvtár kémiai gyűjteménye (2002) vagy elindul a Bologna típusú képzés előkészítése (2003), majd elindul a kémia alapszakon (BSc) az első évfolyam (2006) képzése.

Hollósi tanár úr születésnapján nincs mód arra, hogy részleteiben elemezzük tanszékvezetői munkásságát. Az iménti esemény- és adatsor azonban jelzi, hogy micsoda erőfeszítéseket igényelt a nyugodt, színvonalas oktatómunka feltételeinek folyamatos biztosítása, a nemzetközileg elismert kutatómunka légkörének megteremtése egy olyan korszakban, amit ez a két évszám: 1993 és 2006 jelöl ki.

Egy vezető, aki saját tudományos érdeklődése, oktatói elkötelezettsége mellett képes volt a folyamatos változás okozta előnyöket kiaknázni és – sokszor ezzel egyidejűleg – a károkat enyhíteni, büszke lehet e teljesítményre.

Hollósi Miklós professzor büszke lehet munkatársaira, az erős professzori kar tagjainak: Kucsman Árpád (1972-től), Medzihradzky Kálmán (1971-től), Furka Árpád (1972-2001), Kapovits István (1988-1998), Ruff Ferenc (1992-1997) és Vajda Tamás (1993-1996), az erős docensi gárda senior tagjainak: Szókán Gyula (1976-2002), Sebestyén Ferenc (1982-2001), majd a fiatalabb korosztály tagjainak: Jalsovszky István (1990-től), Rábai József (1992-től), Szabó Dénes (1995-től), Csámpai Antal és Dibó Gábor (mindketten 1998-tól), Mayer Zsuzsa (1999-től), Samu János (1999-től) és Farkas Ödön (2001-től) teljesítményére, akik közel 15 tanév alatt munkáját – a szakmaiság jegyében, a minőségi képzés érdekében - segítették.

Elmondhatjuk, hogy oly korban vezette a Tanszék munkáját Miklós, amelyet Vaclav Havel szavaival jellemezhetünk: “We are living in an era where everything is possible and nothing is certain.” Megállapíthatja majd az utókor is, hogy Hollósi professzor képes volt megvalósítani az egyensúlyt „a valóságos, a lehetséges és a kívánatos között” (Bibó István).

A Tanszék munkatársai és a magam nevében mindezt köszönöm.

Kívánok boldog születésnapot!

Hudecz Ferenc
tanszékvezető egyetemi tanár
az MTA I. tagja